

Länsstyrelsen
Gävleborg

Naturvårdsenheten

BESLUT

2019-02-12

1 (12)

Dnr 5275-2015

84-240

Se sändlista

BILDANDE AV ÅCKA NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med den gräns som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Åcka naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 3A och 3B).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Åcka naturreservat
NVR-id:	21-2044352
Kommun:	Hudiksvall
Lägesbeskrivning:	8 km nordväst från Enånger. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	N: 6828219 E: 598116
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen, samt brytpunktskarta i bilaga 5
Fastigheter:	Se bilaga 6
Markägare:	Privata
Areal (från VIC Natur):	Total areal 71,6 ha Landareal 69,2 ha Produktiv skogsmark 67 ha Därav naturskog* 56,9 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara de värdefulla naturmiljöerna i området. De värdefulla livsmiljöerna naturskogsartad brandpräglad äldre tallskog, barrblandskog och gransumpskog, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i skogslandskapet norr om Limes Norrlandicus ska ha gynnsamt tillstånd*. Strukturer som död ved, gamla träd och grova träd ska

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Klapperstensfälten ska bevaras. Naturliga vattenflöden i mark och vattendrag ska råda och naturliga störningsprocesser får verka i området.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Naturvårdsbränning får genomföras i vissa delar
- Röjning av ung gran och vissa brandefterliknande åtgärder får göras i vissa delar av området
- Skogen i naturreservatet lämnas i övrigt till fri utveckling

Skäl för beslutet

Åcka naturreservat ligger i östra Hälsingland cirka 8 km nordväst om Enånger. De främsta naturvärden i området, och de som ligger till grund för bildandet av naturreservatet, är den naturskogsartade skogen som är talldominerad på höjden och sedan övergår i grandominerad skog ner mot Tolocksjön. Beståndsåldern är huvudsakligen cirka 110-130 år, men äldre träd upp emot 250 år förekommer. Området har påverkats av tidigare bränder. Naturvärdena är främst knutna till gamla träd och en bitvis skiktad skog, död ved, träd med brandljud och kolad ved samt klapperstensfält. Fynden av rödlistade arter och signalarter visar på områdets höga naturvärden, som inte finns i samma omfattning i omkringsliggande skogar. Det är främst arter som är beroende av kontinuitet i tillförseln av död ved eller av gamla, levande träd, som ullticka (NT), ulltickeporing (VU), granticka (NT), garnlav (NT) och tallticka (NT). De marklevande svamparna motaggsvamp (NT) och svart taggsvamp (NT) har hittats i området. Orkidén knärot (NT) är också funnen i området och stor aspticka (NT) finns på grövre asp i området. Orkidéerna korallrot, nattviol, skogsknipprot och andra örter som ängsvädd, midsommarblomster och nejlikrot är funna i gransumpskogen. Tjärnen, myrarna och den lilla bäcken bidrar till fuktigheten och till variation i området.

De största hoten mot de värdefulla naturmiljöerna och den biologiska mångfalden i området är skogsbruk och exploatering.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av

föreskrifterna B1-B7 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll av befintlig kraftledning inom kraftledningsgatan. Även avverkning av kantträd som anses farliga för kraftledningen får ske.

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll av de befintliga stigar som finns markerade på föreskriftskarta i bilaga 3A. Om träd faller över stigen får stammen kapas och läggas vid sidan av stigen.

Föreskrifterna under A och C nedan gäller inte i ett område upp till 10 meter från respektive hörn på de två byggnaderna (stugan och det intilliggande fallfärdiga stallet/timringen) på fastigheten Tosätter 4:2, som visas på karta i bilaga 3A.

Föreskrifterna utgör inte hinder för normalt underhåll av dasset vid Vitsandsviken, se karta i bilaga 3A.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. utan länsstyrelsens tillstånd anlägga enklare väg till stuga enligt föreskriftskarta i bilaga 3A,
5. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,

6. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämna, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
7. bedriva mineralutvinning,
8. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,
9. framföra motordrivet fordon,
10. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
11. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
12. upplåta mark för organiserade tävlingar till annan än den som har Länsstyrelsens tillstånd till sådan tävling,
13. upplåta mark för militära övningar,

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för röjning av befintliga siktgator som behövs för den jakt som är tillåten i reservatet. Röjning av siktgator får endast ske av träd som är max 8 cm i brösthöjdsdiameter.

Föreskrift 9 ovan utgör inte hinder för älgtävlare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras.

Föreskriften 9 utgör inte heller hinder för virkestransport på drivningsväg på fastigheten Tosätter 4:2, se föreskriftskarta i bilaga 3A.

Föreskrift 9 utgör inte heller hinder för körning med motordrivet fordon på väg som är tillåten enligt föreskrift 4. Gäller endast när vägen är anlagd.

Föreskrift 10 ovan utgör inte hinder för uppsättning av de skyltar som behövs i samband med den jakt och det fiske som är tillåtet i naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktagas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.
3. Underhåll av stigar enligt karta bilaga 3A.
4. Genomförande av återkommande skötselåtgärder genom naturvårdsbränning i område som visas på karta bilaga 3B.
5. Genomförande av återkommande skötselåtgärder genom röjning av yngre gran samt andra brandeferliknande åtgärder i område som visas på karta i bilaga 3B.
6. Återkommande borttagning av eventuella invasiva arter i naturreservatet.
7. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. ta ved. Eldning är endast tillåten om egen ved tagits med,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt skada eller störa djurlivet,
5. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
6. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,
7. utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar,
8. använda området för militära övningar.

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för körning med snöskoter vintertid på fruset och väl snötäckt underlag.

Föreskrifterna 1 och 4 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Föreskrift 4 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillfällig skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar enligt föreskrift 7.

Andra bestämmelser som gäller för området

Även om en verksamhet eller åtgärd inte är förbjuden enligt naturreservatets föreskrifter kan anmälan, tillstånd eller samråd ändå krävas, t.ex. tillstånd/anmälan till vattenverksamhet eller samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Ärendets beredning

Naturreservatsbildningen initierades genom att länsstyrelsen inventerade området 2015 efter att en avverkningsanmälan hade kommit in på en av fastigheterna. Området visade sig vid inventeringen ha höga naturvärden och prioriterades för reservatsbildning. I september 2015 föreslog därför länsstyrelsen området som naturreservat till Naturvårdsverket, som godkände det för reservatsbildning samma dag. Sedan värderades området i början av 2016 av N.A. Stefansson AB på länsstyrelsens uppdrag. Förhandling med markägarna utfördes därefter av konsultfirman Norrbryggan AB. Överenskommelser med markägarna tecknades under åren 2016-2017.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 4 juni 2018. Följande synpunkter inkom:

- Hudiksvalls kommun genom Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd tillstyrker bildandet av Åcka naturreservat. Kännedom om områdets naturvärden är relativt ny och området finns därför inte upptaget Hudiksvalls kommuns översiktsplan. Från naturvårdssynpunkt är det positivt att det aktuella området får det lagstadgade skydd som ett naturreservat utgör. Reservatet bidrar till att stärka den biologiska mångfalden.
- Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) meddelar att de avstår från att yttra sig.
- Skogsstyrelsen har inget att erinra.
- Försvarsmakten meddelar att de avstår från att yttra sig.

Länsstyrelsens motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i

enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Åcka naturreservat ligger i östra Hälsingland cirka 8 km nordväst om Enånger. Det är beläget nordost om Tolocksjön och sträcker sig i en sydsluttning upp över höjdryggen öster om Ljusmyrberget. Området ligger i sin helhet under högsta kustlinjen. En del av Bottenängestjärnen ingår och från den rinner en liten bäck ner i Tolocksjön. Närmast Tolocksjön är jordarten sandig för att i sluttningen övergå i moränmark och längre upp i svallade klapperstensfält med tydliga spår av strandlinjer samt hållmarker. Berggrunden består av granitliknande bergarter.

I området finns tre huvudsakliga skogstyper som de höga naturvärdena är knutna till. Det är brandpräglad, talldominerad skog med överståndare på höjden, det är barrblandskog med bitvis högt aspinslag och mycket död ved i sluttningarna samt ört- och orkidétrék, grandominerad sumpskog kring Bottenängestjärnen. Tjärnen med den lilla bäcken samt de två mindre myrarna bidrar till variation.

Skogens huvudsakliga ålder ligger mellan ungefär 110 och 130 år, men både äldre och yngre delar förekommer. I flera delar är skogen skiktad med både äldre och yngre generationer. Stående och liggande död ved förekommer allmänt i olika nedbrytningsstadier och utgör bland annat substrat för flera rödlistade arter och signalarter. Äldre tallöverståndare i åldrar mellan 200 och 250 år eller äldre finns framför allt i de högre belägna delarna, en del senvuxna. Äldre gran och grov asp förekommer också i de lägre delarna av området, i åldrar runt 150 år. Björk finns spridd i hela området. Spår av brand finns, främst i stående död ved och som brandljud på gamla tallar. Det brann senast troligen för drygt hundra år sedan. Merparten av träden i skogen har uppkommit efter branden och är därför i 120-års åldern nu. Gamla övervuxna stubbar finns här och där vilket tyder på viss avverkning i äldre tider.

Signalarter knutna till barrträd förekommer och visar på skog med höga naturvärden. Det är främst arter som är beroende av kontinuitet i tillförseln av död ved eller av gamla, levande träd, som ullticka (NT), ulltickeporing (VU), granticka (NT), garnlav (NT) och tallticka (NT). De marklevande svamparna

motaggsvamp (NT) och svart taggsvamp (NT) har hittats i området. De bildar mykorrhiza med tall respektive gran och finns därför oftast i kontinuitetsskogar som inte avverkats helt, men som haft viss markstörning i form av brand eller bete/stigar. Orkidén knärot (NT) är också funnen i området, även den är signalart för områden med lång skoglig kontinuitet. Stor aspticka (NT) finns på grövre asp i området.

I gransumpskogen finns arter som trivs i fuktigare miljöer med lång kontinuitet och där flera tidigare har gynnats av att området använts till skogsbete. Bland annat orkidéerna korallrot, nattviol, skogsknipprot och andra örter som ängsvädd, midsommarblomster och nejlikrot. Flera av arterna är signalarter för höga skogliga naturvärden. Klibbal förekommer också.

Området ligger inom trakten ”Skogar SV Hudiksvall” som i ”Strategi för formellt skydd av värdefulla skogar i Gävleborgs län” är en utpekad värdeattrakt för flera skogstyper, bland annat barrblandskogar, lövrika skogar och brandpräglade skogar. Inom ett avstånd på 3 km från området finns tre befintliga naturreservat, ett blivande naturreservat samt några mindre skyddade områden som tillsammans har en yta på närmare 500 ha. Det här området utgör därmed en betydelsefull pusselbit för den långsiktiga funktionaliteten i trakten.

Bedömning

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljö kvalitetsmålet ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt- och djurliv” och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Enligt den kommunomfattande översiktsplanen antagen 2008-06-16 anges inget specifikt för området som naturreservatet ingår i. Endast nyckelbiotoperna i området var kända när översiktsplanen togs fram. Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet inte motverkar intentionerna i kommunens översiktsplan. Hudiksvalls kommun tillstyrker bildandet av naturreservatet och meddelar i sitt yttrande att kunskapen om områdets naturvärden är relativt ny och finns därför inte med i kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet. Avvägningen har lett till att det i föreskrifterna finns undantag för underhåll av befintlig kraftledning, undantag från föreskrifterna i ett område runt en stuga och möjlighet att anlägga en enklare väg till samma stuga i ett område med lägre naturvärde. Det är också möjligt att underhålla vissa av stigarna genom röjning, samt att underhålla ett befintligt dass.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 8.

Beslutet har fattats av landshövdingen Per Bill. I ärendet, som har handlagts och föredragits av biolog Sofia Engberg, har även biolog Pernilla Hansson, enhetschef Ann Gudéhn, jurist Ann-Charlotte Nyman och biolog Andreas Wedman deltagit.

Per Bill

Sofia Engberg

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

1. Beslutslista
2. Översiktskarta
3. Föreskriftskarta A och B
4. Skötselplan
5. Brytpunktskarta och teknisk beskrivning
6. Fastigheter i naturreservatet
7. Sändlista
8. Hur man överklagar

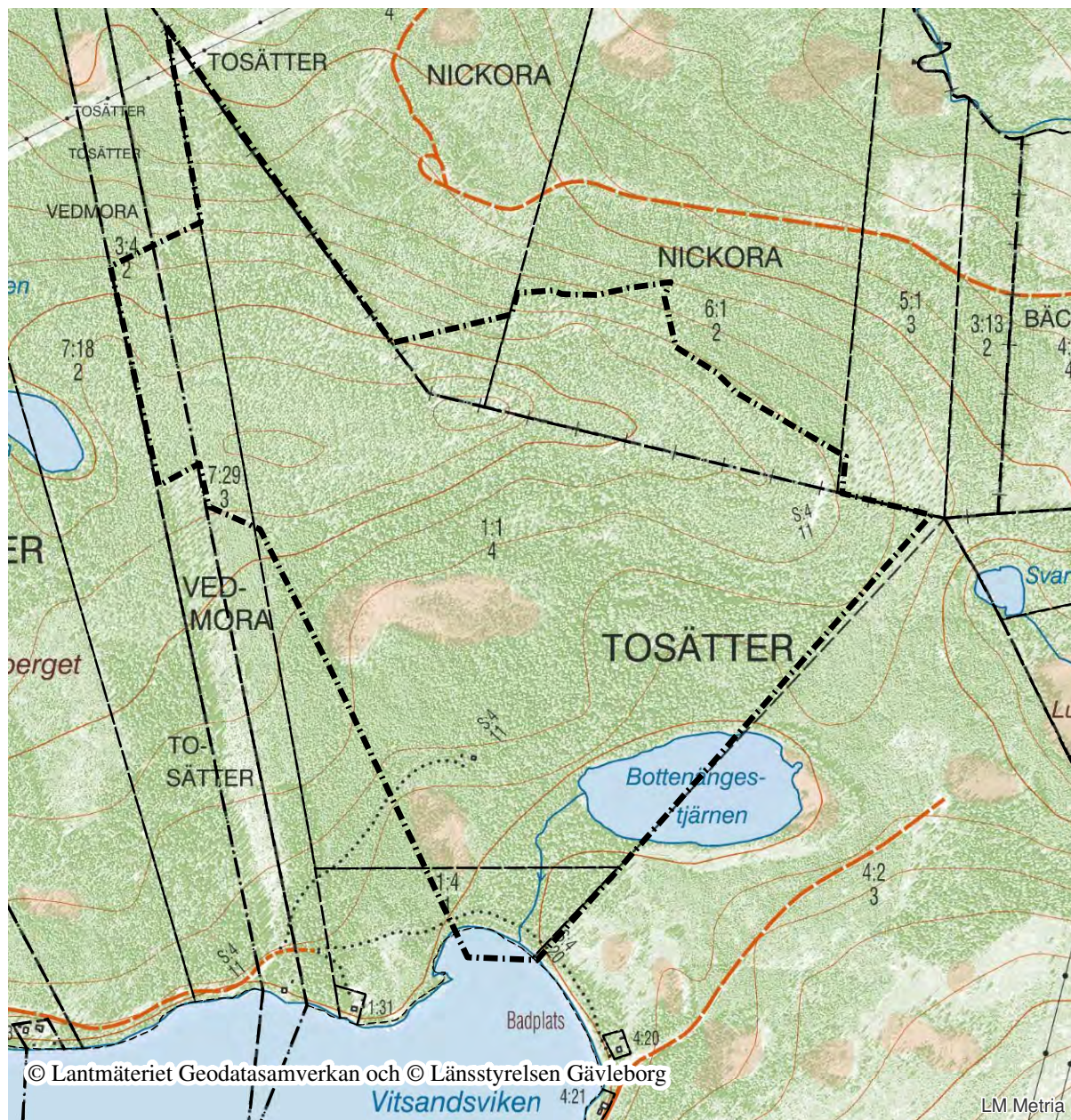

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2019-02-12

Dnr 511-5275-2015 Bilaga 1
84-240

Åcka naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6828219 E: 598115
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för Åcka naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet
----- Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

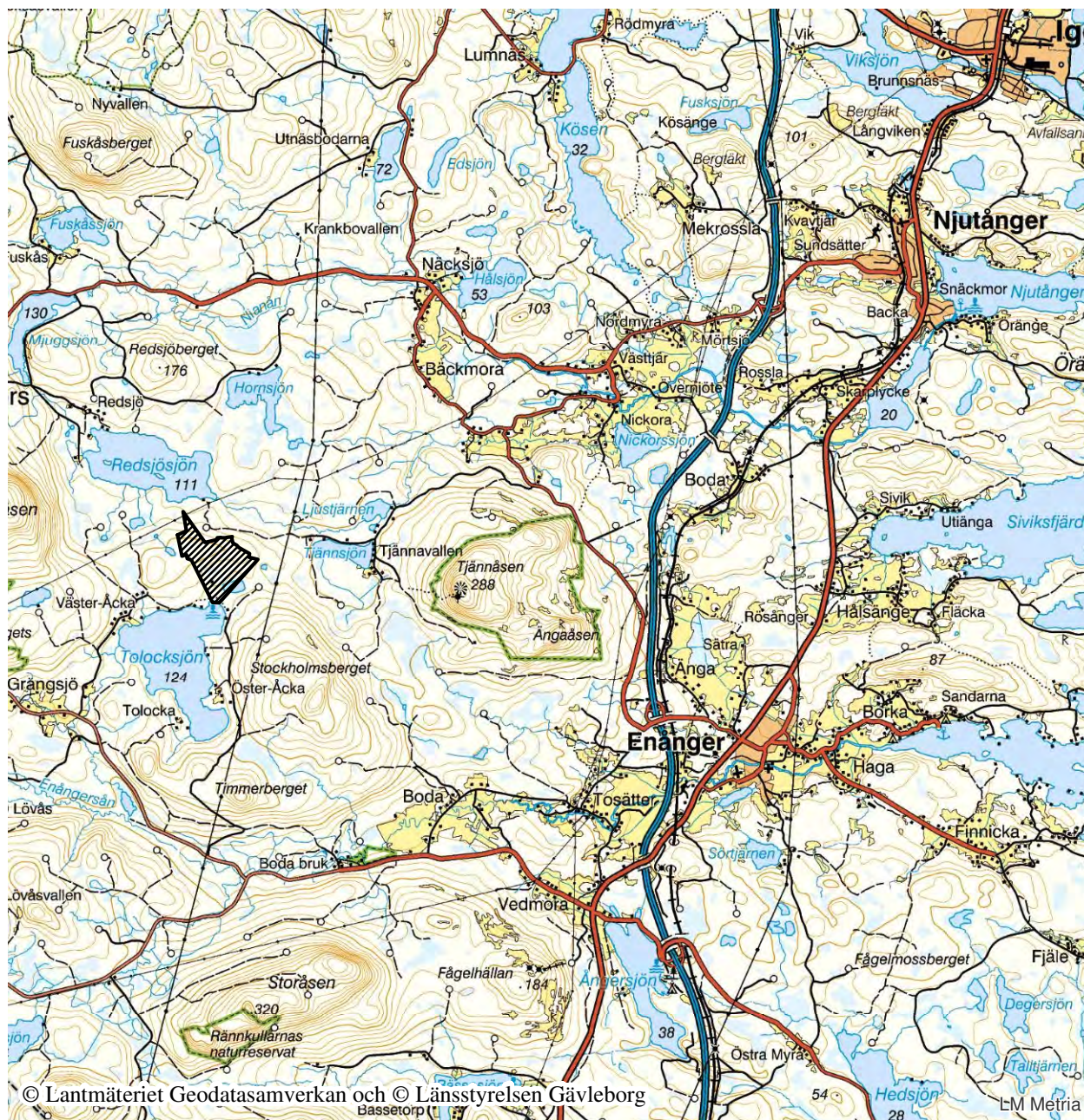

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2019-02-12

Dnr 511-5275-2015 Bilaga 2
84-240

Åcka naturreservat Översiktskarta

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6828219 E: 598115

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:100 000

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

 Åcka naturreservat

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

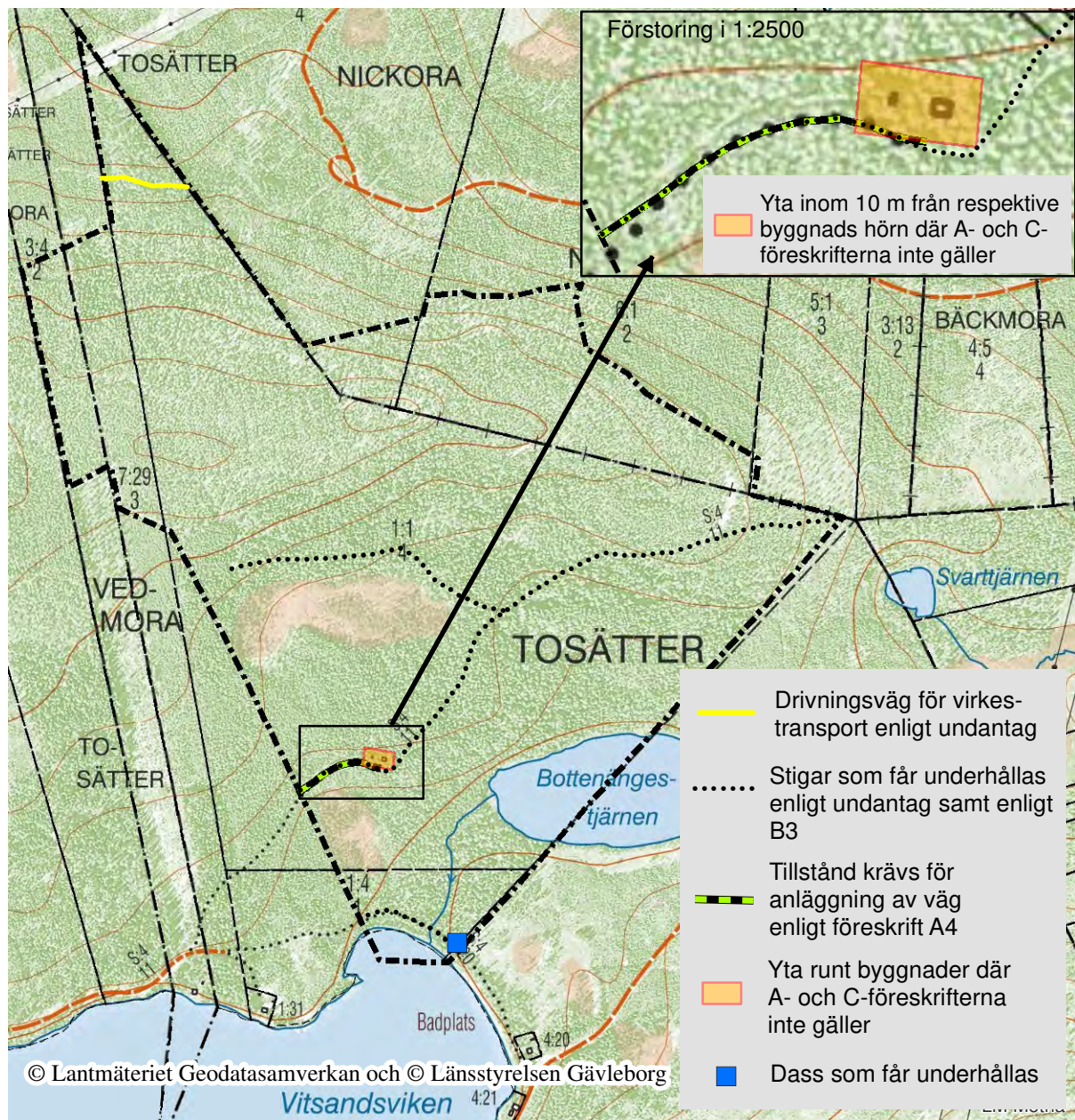

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2019-02-12

Dnr 511-5275-2015 Bilaga 3A
84-240

Åcka naturreservat Föreskriftskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6828219 E: 598115
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Föreskriftskarta för Åcka naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Gräns för naturreservatet
Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

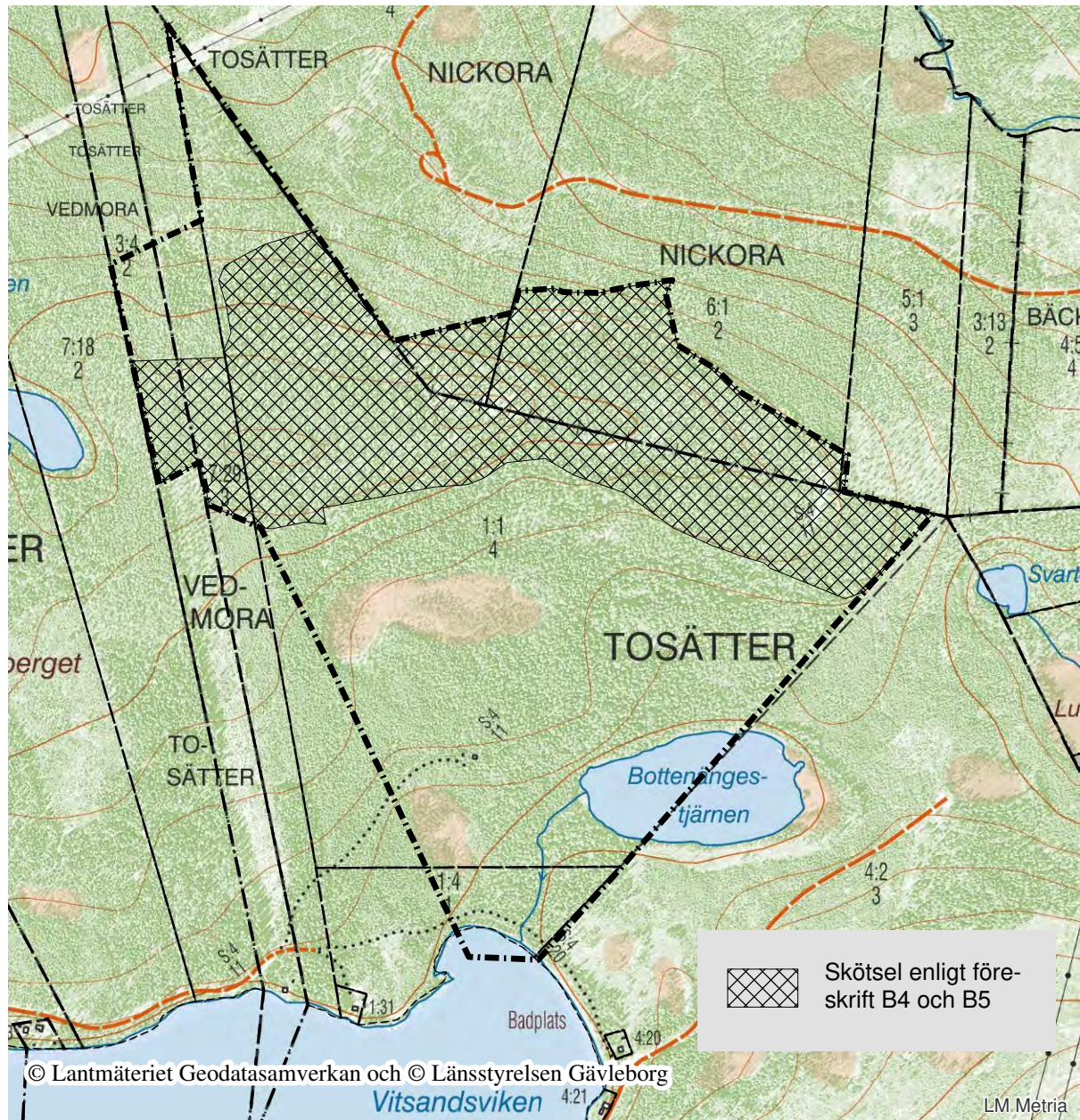

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2019-02-12

Dnr 511-5275-2015 Bilaga 3B
84-240

Åcka naturreservat Föreskriftskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6828219 E: 598115
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Föreskriftskarta för Åcka naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet
----- Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

SKÖTSELPLAN FÖR ÅCKA NATURRESERVAT

2019-02-12

Dnr 5275-2015
84-240

Bilaga 4

1 (9)

Naturvårdsenheten
Engberg Sofia

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR ÅCKA NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Åcka
NVR-id	21-2044352
Län	Gävleborg
Kommun	Hudiksvall
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 71,6 ha Därav landareal 69,2 ha Produktiv skogsmark 67 ha Naturskog* 56,9 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Naturtyper enligt Natura 2000:	Taiga (9010 inkl. undergrupper) 27,1 ha Obestämd taiga /närlingsrik granskog (9830) 26,7 ha Öppna mossar och kärr (7140) 1,2 ha Skogbevuxen myr (91D0) 1,1 ha Mindre vattendrag (3260) 0,04 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	Tallskog 28,5 ha Granskog 16,4 ha Barrblandskog 3,8 ha Barrsumpskog 1,4 ha Lövblandad barrskog 12,1 ha Triviallövskog 1,6 ha Lövsumpskog 0,7 ha

	Ungskog inkl. hyggen 2,4 ha Skogsimpediment 1,1 ha Våtmark 1,2 ha Sjöar och vattendrag 2,3 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag	Skog
Naturtyper	Brandpräglad barrskog, barrblandskog och gransumpskog
Strukturer	Död ved, gamla träd, grova träd, klapperstensfält
Arter Rödlistestatus anges efter namnet, enligt Artdatabankens rödlista från 2015 S=signalart	Jungfru Marie nycklar- <i>Dactylorhiza maculata subsp. Maculata</i> , S Knärot - <i>Goodyera repens</i> NT, S Korallrot - <i>Corallorhiza trifida</i> , S Nattviol- <i>Habenaria bifolia</i> , Skogsknipprot- <i>Epipactis helleborine</i> , S Skogsnycklar - <i>Dactylorhiza maculata subsp. fuchsii</i> , S Tvåblad - <i>Listera ovata</i> , S Granticka- <i>Phellinus chrysoloma</i> NT, S Motaggsvamp - <i>Sarcodon squamosus</i> NT, S Stor aspticka - <i>Phellinus populicola</i> NT, S Svart taggsvamp - <i>Phellodon niger</i> NT, S Tallticka- <i>Phellinus Pini</i> NT, S Ullticka - <i>Phellinus ferrugineofuscus</i> NT, S Ulltickeporing- <i>Skeletocutis brevispora</i> VU Garnlav - <i>Alectoria sarmentosa</i> NT, S
Bebyggelse och anläggningar	Kraftledning i norra delen, en äldre stuga i södra delen samt en raserad timring intill, stigar, jaktpass, en kolarkoja. Ett dass vid stranden (Vitsandsviken).

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

På en sockenkarta från 1652 över Enångers socken framgår att Tolocksjön då kallades Åckasjön. Vid sjöns nordvästra ände fanns en fåbod som kallades Åckabodarna och strax öster om naturreservatet (eller i det) låg en fåbod vid namn Pukeboda. Även söder om sjön låg två fåboddar. Stigen genom reservatet (som utgör samfälligheten S4) är en gammal fåbodled från Västeråcka fåbod till

Kännavallens fåbod i öster, enligt information från en markägare. Sannolikt användes då skogen för skogsbete, jakt, myrslåtter och kolning mm. Fåbodarna verkade finnas kvar i drift ännu år 1900 då de finns med på Generalstabskartan. Stugan och den intilliggande stallbyggnaden som finns i reservatets södra del är från mitten av 1940-talet, enligt markägaren.

Skogen i naturreservatet är till stora delar marginellt påverkad av nyare tiders skogsbruk, men gamla stubbar vittnar om att det tagits ut träd i äldre tider. Mindre delar av området utgörs av ungskog och i vissa delar av den äldre skogen har det underväxtröjts. Små stormfällida luckor förekommer på något ställe, med vissa granbarkborreangrepp som följd. Det finns många spår efter brand, främst i stående död ved och som brandljud på gamla tallar, främst i de högre liggande delarna. Det brann senast troligen för cirka 120 år sedan.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

I området finns tre huvudsakliga skogstyper som de höga naturvärdena är knutna till. Det är brandpräglad, talldominerad skog med överståndare på höjden, det är barrblandskog med bitvis högt aspinslag och mycket död ved i sluttningarna samt ört- och orkidérik, grandominerad sumpskog kring Bottenängestjärnen. Tjärnen med den lilla bäcken samt de två mindre myrarna bidrar till variation.

Skogens huvudsakliga ålder ligger mellan ungefär 110 och 130 år, men både äldre och yngre delar förekommer. I flera delar är skogen skiktad med både äldre och yngre generationer. Stående och liggande död ved förekommer allmänt i olika nedbrytningsstadier och utgör bland annat substrat för flera rödlistade arter och signalarter. Äldre tallöverståndare i åldrar mellan 200 och 250 år eller äldre finns framför allt i de högre belägna delarna, en del senvuxna. Äldre gran och grov asp förekommer också i de lägre delarna av området, i åldrar runt 150 år. Björk finns spridd i hela området. Spår av brand finns, främst i stående död ved och som brandljud på gamla tallar. Det brann senast troligen för drygt hundra år sedan. Merparten av träden i skogen har uppkommit efter branden och är därför i 120-års åldern nu. Gamla övervuxna stubbar finns här och där vilket tyder på viss avverkning i äldre tider.

Signalarter knutna till barrträd förekommer och visar på skog med höga naturvärden. Det är främst arter som är beroende av kontinuitet i tillförseln av död ved eller av gamla, levande träd, som ullticka (NT), ulltickeporing (VU), granticka (NT), garmlav (NT) och talticka (NT). De marklevande svamparna motaggsvamp (NT) och svart taggsvamp (NT) har hittats i området. De bildar mykorrhiza med tall respektive gran och finns därför oftast i kontinuitetsskogar som inte avverkats helt, men som haft viss markstörning i form av brand eller bete/stigar. Orkidén knärot (NT) är också funnen i området, även den är

signalart för områden med lång skoglig kontinuitet. Stor aspticka (NT) finns på grövre asp i området.

I gransumpskogen finns arter som trivs i fuktigare miljöer med lång kontinuitet och där flera tidigare har gynnats av att området använts till skogsbete. Bland annat orkidéerna korallrot, nattviol, skogsknipprot och andra örter som ängsvädd, midsommarblomster och nejlikrot. Flera av arterna är signalarter för höga skogliga naturvärden. Klibbal förekommer också.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns inga kända fornlämningar i området. Området kan ha lämpat sig väl för forntida boplatser, men det finns inga bevis för det idag. I lidardata över området syns flera gropar i terrängen samt formationer som kan vara bottnar efter resmilor. Groparna kan vara fångstgropar från stenålder och framåt (ca 2500 f Kr-1850 e Kr) eller kolningsgropar från järnålder eller medeltid (ca 200-1300 e Kr). En markägare har informerat om att det finns en stor kolbotten norr om den större myren i reservatet, samt att det finns en grund från en kolarkoja en bit väster om den.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Området ligger under högsta kustlinjen och det finns klapperstensfält med tydliga strandlinjer i de högre liggande delarna av området. Berggrunden består av granit samt tonalit och granodiorit (sura bergarter som liknar granit).

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av litet intresse för friluftslivet. Det finns stigar i området. Längs Tolocksjön går en stig i reservatet som leder till och från en badplats öster om reservatet. Området används för jakt.

1.4 Källförteckning

Artdatabanken, Rödlista 2015

Länsstyrelsens inventeringsrapport, 2015

Melin, Roger, brev med information, bilder och karta, 30 januari 2017

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i tre skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Gransumpskog, barrblandskog, sjöar och våtmarker med i huvudsak fri utveckling
- 2: Talldominerad skog med naturvårdsbränning och/eller brandefterliknande åtgärder
- 3: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Gransumpskog, barrblandskog, sjöar och våtmarker med i huvudsak fri utveckling, 41,6 ha

Beskrivning

Större delen av naturreservatet ingår i det här skötselområdet. Det är grandominerad barrblandskog med bitvis högt aspinslag och mycket död ved i sluttningarna samt ört- och orkidérik, grandominerad sumpskog kring Bottenängestjärnen. Skogen är i huvudsak i 100-150 års åldern, bitvis skiktad. Tjärnen med den lilla bäcken samt de två mindre myrarna bidrar till variation. Några områden med yngre barrblandskog finns också, främst i den sydvästra delen. Ett mindre område är påverkat av granbarkborre med en del döda granar.

Bevarandemål

Skogen är naturskogsartad, olikåldrig och innehåller strukturer som gamla träd, och döda stående och liggande träd. I skogen finns goda förutsättningar för typiska naturskogsarter. Skogen utvecklas fritt genom naturlig dynamik och naturliga processer. Naturliga vattenflöden i mark och vattendrag ska råda. Arealen obestämd taiga/ näringsrik granskog (9830) är minst 26,7 ha och bör öka i det längre tidsperspektivet då mer och mer av skogen utvecklar naturskogsqualiteter.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder är för närvarande planerade i området. Fri utveckling.

Skötselplanens skötselområde 2: Talldominerad skog med naturvårdsbränning och/eller brandefterliknande åtgärder, 30 ha

Beskrivning

Området består av ett större, brandpräglad, talldominerat, relativt opåverkat bestånd samt ett mindre i väster som är av samma typ av tallskog men som är mer påverkat och ensartat där överståndare saknas. I skötselområdet finns gamla tallar med brandljud och en del kolad död ved, men det är längesedan det brann, drygt hundra år sedan. Beståndsåldern är runt 110-130 år men med

överståndare upp emot 200-250 år, kanske äldre, i det mer opåverkade beståndet på höjden. Skogen är naturskogsartad och bitvis gles. Marken är relativt mager med klapperstensfält, hållmarker och morän. Sparsamt med död ved. En del gran och lövträd (främst björk men även lite asp) finns. Några granöverståndare finns som har överlevt branden.

Bevarandemål

Skogen är naturskogsartad, brandpräglad och relativt gles. Tall är det dominerande trädslaget med inblandning av lövträd och gran. Det är gott om gamla tallar och död tallved i form av torrakor och lågor. I skogen finns goda förutsättningar för typiska arter kopplade till brandpräglad skog. Gran i olika åldrar förekommer i begränsad omfattning. Arealen västlig taiga (9010) i skötselområdet är minst 27,1 ha och bör öka i det längre tidsperspektivet då mer och mer av skogen utvecklar naturskogsqualiteter. Klapperstensfälten är välbevarade.

Skötselåtgärder:

Naturvårdsbränning är önskvärt för att bibehålla den brandpräglade och öppna skogen. Då ska en detaljerad bränningsplan tas fram för området i förväg. Graninväxning ska hållas under uppsikt och vid behov röjs inväxande ung gran bort, framför allt om bränning inte kan utföras. Naturvårdsbränning är den åtgärd som ska utföras i första hand. Om det inte är möjligt får även vissa brandefterliknande åtgärder utföras, så som exempelvis att skapa död ved genom ringbarkning, skapa konstgjorda brandljud på tallar, bränna enstaka träd, ympa in talticka på levande tallar.

Skötselplanens skötselområde 3: Information och friluftsliv

Beskrivning

Det finns stigar i området. En stig som är en gammal fäbodväg går igenom naturreservatet. Längs Tolocksjön går en annan stig som leder till och från en badplats öster om reservatet i Vitsandsviken. Där finns även ett nybyggt dass. Stigarna används troligen mest av de som har fritidshus i området. Området används för jakt och jaktpass finns i naturreservatet.

Bevarandemål:

- Naturreservatets gräns ska vara tydligt markerad
- Minst en informationstavla ska finnas uppsatt
- Stigarna kan hållas framkomliga

Skötselåtgärder:

Markering av områdets gräns. Framtagande, uppsättning och underhåll av informationsskyltar. Underhåll av stigar får ske. Information på Länsstyrelsens hemsida hålls uppdaterad.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsens personal eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker för:

- Gränsmarkering
- Informationsskyltar
- Eventuell röjning/ underhåll av stigar
- Eventuell naturvårdsbränning
- Eventuell röjning av unggran och andra brandeafterliknande åtgärder

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen specificeras i dokumentet ”Uppföljningsplan för Åcka naturreservat” vilket fastställs i samband med naturreservatets bildande. Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i ”Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan 2012”.

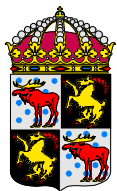
4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Frekvens	Prio	Finansiering
Markering och underhåll av naturreservatets gräns	Initialt och därefter vid behov	Naturreservatets gräns, se beslutskarta		1	Skötselanslaget
Ta fram, sätta upp och underhålla informationstavlor	Initialt och därefter vid behov	Se föreslagen placering i karta på s. 9		1	Skötselanslaget
Underhåll av stigar	Vid behov	Se karta på s. 9	Återkommande	2/3	Skötselanslaget
Upprätta en brandplan	Om naturvårdsbränning planeras	För skötselområde 2	Engångsåtgärd	2	Skötselanslaget ?
Naturvårdsbränning	Vid möjlighet och vid behov, efter att brandplan tagits fram	Skötselområde 2	Återkommande	2	Skötselanslaget ?

Röjning av ung gran	Vid behov	Skötselområde 2	Återkommande	2	Skötselanslaget ?
Andra brand-efterliknande åtgärder	Om inte bränning kan utföras	Skötselområde 2	Återkommande	3	Skötselanslaget ?

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om 15 år.

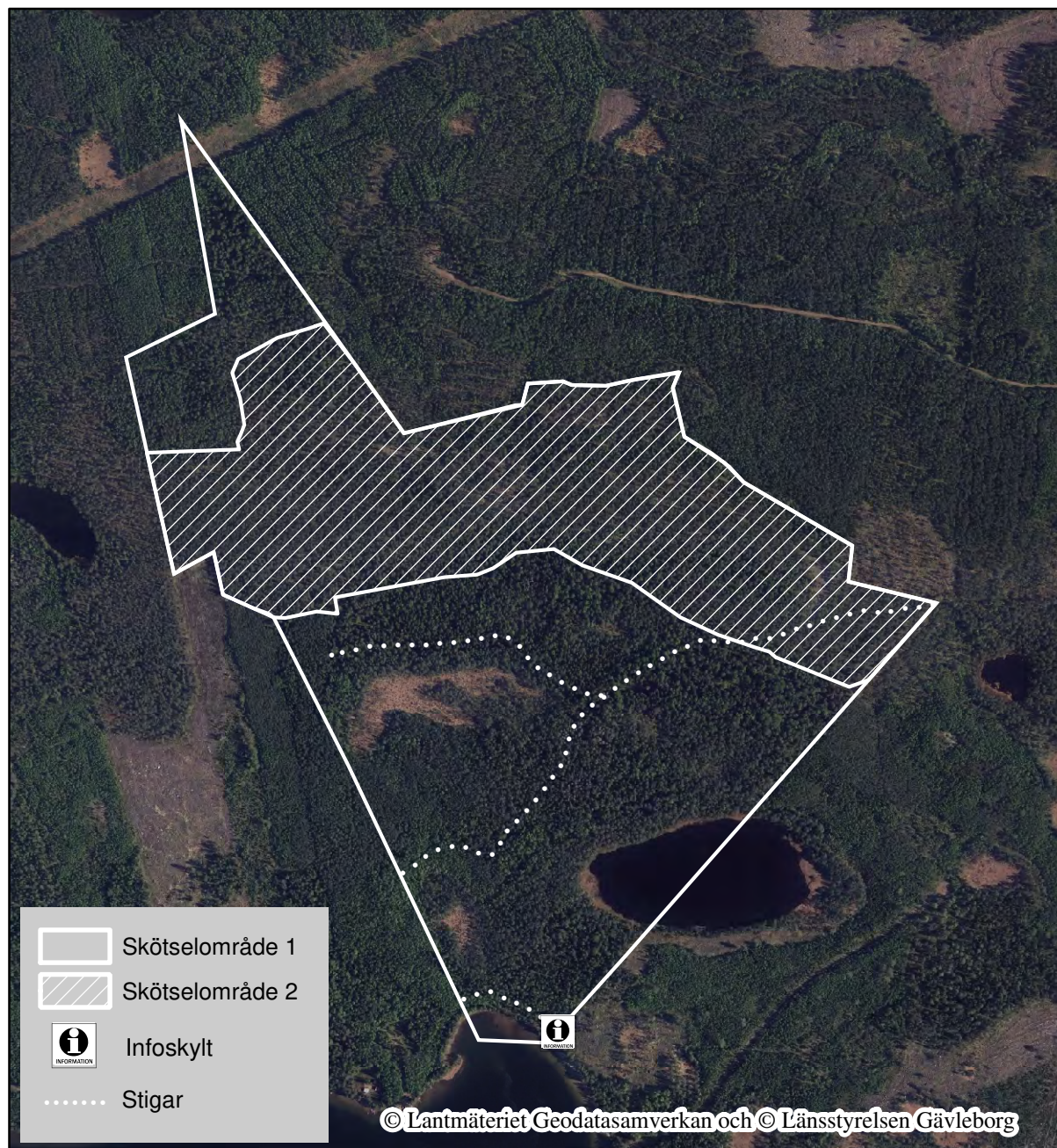
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2019-02-12

Dnr 511-5275-2015
84-240

9 (9)

Åcka naturreservat Skötselkarta

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Karta tillhörande skötselplan för Åcka naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6828219 E: 598115

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

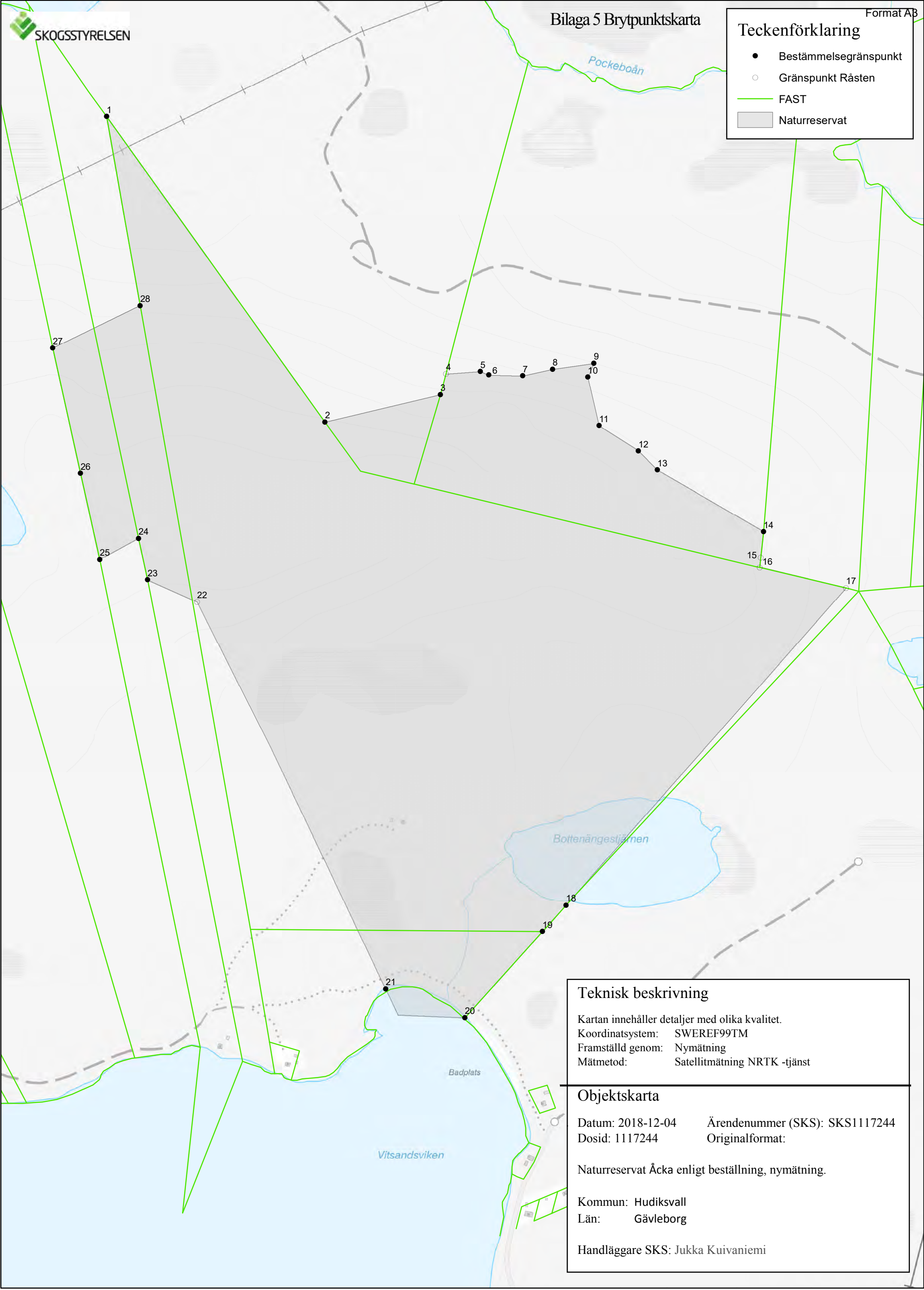
Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

Teknisk beskrivning

Datum: 2018-12-04 Märkning: Blå-gul snitsel + stakkäppar med blåmålad topp.
Ärendenummer: SKS1117244 Mätmetod: Satellitmätning NRTK -tjänst
Dosid: 1117244 Mätperiod: 2018-01-15 – 2018-03-05
Handläggare: Jukka Kuivaniemi

Objekt: Åcka naturreservat, nyinmätning.

Kommun: Hudiksvall

Län: Gävleborg

Koordinatsystem: SWEREF99_TM

Koordinatkvalitet: Inre 500 mm, Yttre 500 mm

Punkt ID	Norr (N)	Öst (E)	Notering
1	6829006,4	597741,9	Bestämmelsegränspunkt
2	6828535,7	598078,3	Bestämmelsegränspunkt
3	6828578,2	598255,9	Bestämmelsegränspunkt
4	6828610,2	598264,6	Gränspunkt Råsten
5	6828613,9	598317,3	Bestämmelsegränspunkt
6	6828608,3	598330,6	Bestämmelsegränspunkt
7	6828607,1	598382,4	Bestämmelsegränspunkt
8	6828617,3	598428,8	Bestämmelsegränspunkt
9	6828626,3	598492,4	Bestämmelsegränspunkt
10	6828605,0	598483,1	Bestämmelsegränspunkt
11	6828530,0	598500,3	Bestämmelsegränspunkt
12	6828491,5	598560,6	Bestämmelsegränspunkt
13	6828461,9	598589,9	Bestämmelsegränspunkt
14	6828366,7	598753,5	Bestämmelsegränspunkt
15	6828327,4	598749,2	Gränspunkt Råsten
16	6828312,3	598747,6	Gränspunkt Råsten
17	6828280,2	598880,3	Gränspunkt Råsten
18	6827792,0	598449,3	Bestämmelsegränspunkt
19	6827751,0	598413,1	Bestämmelsegränspunkt
20	6827618,4	598293,7	Bestämmelsegränspunkt
21	6827662,7	598171,6	Bestämmelsegränspunkt
22	6828258,7	597881,3	Gränspunkt Råsten
23	6828292,8	597805,2	Bestämmelsegränspunkt
24	6828356,8	597791,3	Bestämmelsegränspunkt
25	6828324,0	597731,4	Bestämmelsegränspunkt

26	6828456,8	597701,7	Bestämmelsegränspunkt
27	6828649,8	597658,9	Bestämmelsegränspunkt
28	6828715,4	597793,5	Bestämmelsegränspunkt

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).